EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 21.9.2010
KOM(2010) 499 v konečném znění

# ZPRÁVA KOMISE RADĚ

## Výroční zpráva o provádění nařízení Rady (ES) č. 866/2004 ze dne 29. dubna 2004 a o stavu vyplývajícím z jeho uplatňováníμ

**SEK(2010) 1094**

## ÚVOD

Nařízení Rady (ES) č. 866/2004 o režimu podle článku 2 protokolu č. 10 k aktu o přistoupení[1] (dále jen „nařízení o demarkační linii) vstoupilo v platnost dne 1. května 2004. Stanoví podmínky, za kterých se ustanovení práva EU použijí na pohyb osob, zboží a služeb přes demarkační linii rozdělující území Kyperské republiky, nad nimiž vláda nevykonává skutečnou kontrolu, a území, nad nimiž ji vykonává. Aby byla zajištěna účinnost těchto pravidel, rozšířilo se jejich používání na hranici mezi těmito územími a Východní výsostnou oblastí Spojeného království Velké Británie a Severního Irska[2].

Tato zpráva se týká období od 1. května 2009 do 30. dubna 2010. Další zpráva bude však pokrývat období od 1. května do 31. prosince 2010, aby se vykazované období shodovalo s kalendářním rokem (a mimo jiné aby bylo možno použít roční statistiky). Během vykazovaného období Komise nenavrhla změny nařízení ani nepřijala žádná rozhodnutí o prováděcích opatřeních.

O provádění uvedeného nařízení Komise i nadále vede na pracovní úrovni konstruktivní dialog s příslušnými orgány Kyperské republiky a se správou výsostné oblasti (SBA).

## 1. POHYB OSOB PŘES DEMARKAČNÍ LINII

### 1.1. Překračování linie na povolených přechodech

Nařízení představuje ustálený právní rámec pro volný pohyb občanů Kypru, ostatních zemí EU a státních příslušníků třetích zemí, kteří překračují demarkační linii (dále jen „linie“) na povolených přechodech. Oproti předchozímu roku došlo k lehkému poklesu v počtu kyperských Řeků a kyperských Turků překračujících tuto linii. Podle údajů, které poskytla Kyperská republika, během vykazovaného období překročilo linii z oblasti kontrolované vládou do severní části Kypru 670 910 kyperských Řeků (v předchozím roce 730 310) s 175 671 vozidly (v předchozím roce 193 909) a linii ze severní části Kypru do oblasti kontrolované vládou 1 185 073 kyperských Turků (v předchozím roce 1 287 126) s 424 537 vozidly (v předchozím roce 451,334)[3]. Počet občanů ostatních zemí EU a státních příslušníků třetích zemí překračujících linii se však zvýšil o 66 %. Podle údajů poskytnutých Policií Kyperské republiky (dále jen „CYPOL“) překročilo ve vykazovaném období linii dalších 1 228 880 občanů ostatních zemí EU a státních příslušníků třetích zemí (v předchozím roce 739 097). 72 % těchto osob (889 081) překročilo linii na pěším hraničním přechodu v ulici Ledra, jenž byl otevřen v dubnu 2008. Ve vykazovaném období naprostá většina cizinců (především turisté) použila k přechodu právě tento pěší hraniční přechod.

Tyto údaje se přibližně shodují s informacemi získanými od tureckého společenství na Kypru, které uvádí, že z vládou kontrolované oblasti do severní části Kypru přešlo 630 116 kyperských Řeků s 202 352 vozidly a ze severní části Kypru do vládou kontrolované oblasti přešlo 1 489 466 kyperských Turků s 564 791 vozidly.

---

1 Úř. věst. L 161, 30.4.2004, s. 128. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Rady (ES) č. 587/2008 (Úř. věst. L 163, 24.6.2008, s. 1), také nazýváno „nařízení o demarkační linii“.

2 Viz 3. bod odůvodnění nařízení o demarkační linii.

3 Orgány Kyperské republiky nevedou záznamy o návratu kyperských Řeků do oblasti kontrolované vládou ani o návratu kyperských Turků do severní části Kypru (viz příloha VII).

Do výše uvedených údajů od CYPOLu však nebyly zahrnuty údaje o osobách a vozidlech překračujících linii ze severní části Kypru do SBA na hraničních přechodech Pergamos a Strovilia[4]. O těchto dvou přechodech nevede správa SBA detailní statistiku. SBA ale na základě informací z kyperskotureckých zdrojů odhaduje, že zde 97 395 kyperských Řeků přešlo do severní části Kypru a 556 382 kyperských Turků přešlo do SBA. Nejsou k dispozici informace, zda tito kyperští Turci pokračovali z SBA dále do oblasti kontrolované vládou.

Počet zaměstnanců CYPOLu, kteří pracují přímo na těchto přechodech, poklesl z 67 v roce 2008 na 63 v roce 2009 a na 59 v roce 2010. Při každodenním překračování linie na přechodech nebyly zaznamenány žádné vážné incidenty.

### 1.2. Nelegální migrace přes demarkační linii a azyl

Z údajů CYPOLu od května 2009 do dubna 2010 vyplývá, že došlo k 54% poklesu nelegální migrace přes linii ze severní části Kypru do oblasti kontrolované vládou. V této oblasti bylo zadrženo 2 546 nelegálních migrantů (nejsou brány v potaz osoby, kterým bylo odepřeno překročení přechodů na demarkační linii), což představuje pokles oproti 5 560 nelegálním přistěhovalcům v předchozím období. Přímo do oblasti kontrolované vládou vstoupilo 11 osob a přes východní SBA tak učinilo 16 osob. Celkový počet zadržených nelegálních přistěhovalců tedy činil 2 573. Za pravděpodobný důvod tohoto poklesu CYPOL označil zhoršení možnosti získat zaměstnání v důsledku hospodářského útlumu na Kypru. Většinu zadržených nelegálních přistěhovalců tvořili občané Sýrie, Íránu, Gruzie, Pákistánu, Bangladéše, Moldavské republiky[5] a okupovaného palestinského území (příloha VIII). K zadržení nelegálních přistěhovalců obvykle dochází při kontrolách podél demarkační linie a na letištích, když se snaží opustit Kypr. Státní příslušníci třetích zemí žádající o mezinárodní ochranu jsou obvykle identifikováni na policejních stanicích při podávání žádosti o azyl.

CYPOL posuzuje, jakou cestu pro vstup do vládou kontrolovaných oblastí použili nelegální přistěhovalci, podle stejných kritérií jako v předchozích letech, především na základě dokladů (víza, vstupní či výstupní razítko v pase vydané Tureckem nebo „vízum“ či „povolení k pobytu“ Severokyperské turecké republiky), prohlášení poskytnutých přistěhovalci, ale i na základě dalších důkazů, jako jsou kyperskoturecká periodika a turecké bankovky.

V Kyperské republice požádalo o azyl 1 311 osob. Nové azylové řízení umožnilo zkrácení celého postupu z šesti na tři měsíce. Postavení uprchlíka však nezískala žádná osoba, která ve sledovaném období vstoupila do oblasti kontrolované vládou[6].

Většina nelegálních přistěhovalců přicestuje do této oblasti přes Turecko a severní část Kypru (čtyři letecké společnosti z 11 letišť v Turecku; trajektová doprava ze čtyř tureckých přístavů do měst Kyrenia a Famagusta). CYPOL také hlásí případy, kdy přistěhovalci přijeli do Kyperské republiky na rybářských lodích a motorových člunech (údajně za úplatu až 2 000 EUR převaděčům).

Podle informací poskytnutých tureckým společenstvím na Kypru bylo v severní části Kypru zadrženo 72 nelegálních přistěhovalců ze Sýrie. Dvěma syrským občanům nebylo na

---

4 Nařízení o demarkační linii neukládá povinnost oznamovat tento pohyb.

5 Dále jen „Moldavsko“.

6 Několik osob, jež vstoupily do oblastí kontrolovaných vládou během předchozího vykazovaného období, získalo postavení uprchlíka v období, na které se vztahuje současná zpráva.

oficiálních hraničních přechodech umožněno překročit linii do severní části Kypru. Během sledovaného období bylo ze severní části Kypru „vyhoštěno“ 691 osob[7].

Trajektové spojení mezi syrským městem Latakia a Famagustou fungovalo nepravidelně – od 15. dubna do 4. října 2009 se uskutečnilo celkem 16 cest. Během tohoto období využilo tohoto lodního spojení 1 600 osob (75 % z nich tvořili syrští občané) k cestě do severní části Kypru, čímž se vyhnuly průjezdu Tureckem. Orgány Kyperské republiky mají podezření, že této cesty využilo mnoho nelegálních přistěhovalců. Trajektové spojení bylo opětovně zavedeno v červnu 2010. Kyperské orgány nadále naléhavě vyzývají syrskou vládu, aby toto spojení uzavřela, jelikož provoz famagustského přístavu byl vládou Kyperské republiky prohlášen za nezákonný.

Přesné údaje o počtu osob vrácených z hraničních přechodů nejsou k dispozici, ve sledovaném období však CYPOL odhaduje jejich počet na 2 000.

Turecké společenství na Kypru a Kyperská republika nijak přímo nespolupracují v otázkách police nebo imigrace. Obě strany se nicméně setkávají v rámci technického výboru obou společenství pro otázky zločinu a trestné činnosti působícího pod záštitou OSN, jehož kancelář je v nárazníkové zóně na letišti v Nikósii. Jedná se o mechanismus pro sdílení informací a společné iniciativy týkající se problematiky zločinu a trestné činnosti. Ve vykazovaném období společně řešily jeden případ.

CYPOL popsal spolupráci s ostatními odpovědnými vládními odděleními a se správou SBA jako velmi dobrou. Při „pracovních inspekcích“ prováděných společně s ministerstvem práce a sociálního pojištění bylo odhaleno 316 případů nedovoleného zaměstnávání.

Cizinecké a imigrační oddělení CYPOLu zaměstnává 315 policistů, kteří mají k dispozici 36 vozidel. Také lze využít dva vrtulníky k průzkumným letům. Na hraničních přechodech je k dispozici rovněž ultrafialové zařízení a připojení do ústředních vládních databází (např. „Stop-List“, matrika, registrace vozidel atd.), připojení do intranetového systému CYPOLu a na internet.

Součástí kontrol na linii jsou pravidelné denní a noční letecké i pozemní hlídky. Pozemní hlídky (motorizované i pěší) tvoří policisté z místních policejních oddělení, jejichž pravomoc se vztahuje na oblasti v sousedství linie[8]. Na linii dále každodenně hlídkují policisté cizineckého a imigračního oddělení a divizních jednotek CYPOLu. V ohrožené oblasti Pergamos–Pyla je trvale nasazena zvláštní jednotka CYPOLu z policejního obvodu v Larnace (viz oddíl ESBA níže). Během sledovaného období uskutečnila letecká jednotka CYPOLu podél linie hlídkové lety vrtulníkem v délce 115 hodin. Pozemní i letecké hlídky jsou koordinovány ředitelstvím CYPOLu.

Vzhledem k tomu, že linie není považována za státní hranici, nelze k nákupu zařízení využít finančních prostředků z Fondu pro vnější hranice[9]. Zaměstnanci CYPOLu se přesto účastní

---

7 Turecko: 351, Sýrie: 104, Moldavsko: 57, Írán: 12, Nigérie: 10.

8 Místní policejní oddělení věnují pozemní ostraze demarkační linie ve 24 hodinách přibližně 120 člověkohodin.

9 Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 574/2007/ES o zřízení Fondu pro vnější hranice na období 2007 až 2013 jako součásti obecného programu Solidarita a řízení migračních toků, Úř. věst. L 144, 6.6.2007, s. 22.

všech školicích programů agentury FRONTEX[10], například pro odhalování padělaných osobních dokladů.

*Východní výsostná oblast (ESBA)*

Počet ilegálních přistěhovalců, kteří přicestovali přes ESBA, se ve sledovaném období celkově snížil. Úředníci SBA popisují spolupráci mezi Kyperskou republikou a Celním a imigračním oddělením SBA v této oblasti jako vynikající. Během vykazovaného období bylo překročení linie odepřeno 1 174 osobám, většinu z nich tvořili občané Turecka. Další cizinci byli turisté z USA, Austrálie, Íránu, Ruska, Izraele, Běloruska a Srbska, kteří přicestovali na letiště Ercan/Tymbou v severní části Kypru a nebyli si vědomi požadavků uložených Kyperskou republikou pro vstup na její území[11].

V ESBA bylo zadrženo celkem 17 ilegálních přistěhovalců, šest z nich vstoupilo do oblasti kontrolované vládou legálně, ale pobývali zde i po skončení platnosti víza[12]. Ostatních 11 osob vstoupilo na ostrov ze severní části Kypru a překročilo linii nelegálně[13]. Čtyři z těchto osob vstoupily do severní části Kypru přes letiště Ercan/Tymbou.

V rámci boje s nelegálním přistěhovalectvím vykonávala policie SBA mimo hraniční přechody nepravidelné hlídky na základě vyhodnocení rizika a s využitím zpravodajských informací. Tyto hlídky doplňovaly hlídky celních a vojenských útvarů SBA. Celní služba SBA v současnosti zaměstnává přibližně 40 operativních pracovníků, kteří pracují na schválených hraničních přechodech Pergamos a Strovilia v 24hodinových směnách 365 dní v roce.

Od 1. května 2009 do 31. března 2010 bylo podél demarkační linie tvořící hranici s SBA vykonáno 385 hlídek. Hlídky se obvykle konají několikrát denně. Pro zjišťování pohybu přes linii má celní oddělení SBA k dispozici zařízení využívající termovize (kamery, přístroje pro nahrávání, maskovaná vozidla). Tato technika je pravidelně používána na různých vysoce rizikových místech. K dispozici je rovněž zařízení pro detekci narkotik a výbušnin. Na hraničních přechodech se při odhalování drog rovněž používají služební psi. Na kontrolních stanovištích se využívají ultrafialové čtečky pasů.

Obzvláště obtížná je kontrola několika nepovolených přechodů ve vesnici Pergamos nebo v její blízkosti (Pergamos leží částečně na území SBA a částečně v severní části Kypru), které jsou stále využívány místními obyvateli a zemědělci. Jak bylo uvedeno v předcházejících zprávách o provádění nařízení o demarkační linii, tyto nepovolené „přechody“ stále vyvolávají obavy. SBA musí tuto otázku urychleně řešit, a to v souladu s požadavky stanovenými v čl. 5 odst. 2 protokolu č. 3 k aktu o přistoupení[14].

---

10 Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států.

11 Turecko: 958, USA: 38, Austrálie: 31, Írán: 27, Rusko: 14, Izrael: 12, Bělorusko: 12, Srbsko: 10.

12 Egypt: 2, Sýrie: 1, Nepál: 2, Čína: 1.

13 Palestina: 4, Sýrie: 2, Irák: 3, Egypt: 1, Indie: 1.

14 Úř. věst. L 236, 23.9.2003, s. 940.

## 2. POHYB ZBOŽÍ PŘES DEMARKAČNÍ LINII

### 2.1. Hodnota obchodu

Podle článku 8 nařízení Komise (ES) č. 1480/2004[15] oznamovala kyperskoturecká Obchodní komora (TCCoC) a úřady Kyperské republiky každý měsíc, k jakým druhům, množství a hodnotě zboží vydala průvodní doklady. Obě zprávy zahrnovaly zboží, které bylo na území kontrolovaná vládou dopraveno přes přechody Pergamos a Strovilia, jež jsou pod správou SBA.

Podle zpráv poskytnutých TCCoC dosahovala celková hodnota zboží, k němuž komora ve vykazovaném období vydala průvodní doklady, výše 6 267 082 EUR, zatímco hodnota skutečně obchodovaného zboží činila 5 579 720 EUR[16].

Podle zpráv poskytnutých úřady Kyperské republiky klesla celková hodnota obchodu se zbožím, které skutečně překročilo demarkační linii, v porovnání s částkou 6 111 030 EUR za předchozí vykazované období o 16,8 %, zejména v důsledku výrazného poklesu obchodu s bramborami, a to na 5 232 328 EUR[17]. V předchozích vykazovaných obdobích od roku 2007 tvořily brambory největší složku obchodu přes demarkační linii (až 30 % celkového obchodu). Vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám a nedostupnosti schválených sadbových brambor pro druhou sklizeň poklesl podíl brambor ve sledovaném období na 14 %.

Největší objem obchodu byl vykázán v květnu (726 836 EUR) a červnu 2009 (891 830 EUR). V těchto dvou měsících byly hlavní obchodním artiklem sadbové brambory z první sklizně, které v květnu tvořily 40 % a v červnu 47 % měsíčního objemu obchodu. V srpnu objem obchodu prudce poklesl na 342 033 EUR a do dubna 2010 kolísal od 240 000 EUR do 480 000 EUR.

Ačkoli to nespadá do působnosti nařízení o demarkační linii, lze uvést, že obchod z oblasti kontrolované vládou do severní části Kypru se podle údajů kyperské obchodní a průmyslové komory ve vykazovaném období snížil na 708 196 EUR (předchozí období: 1 095 060 EUR). Obchod z oblasti kontrolované vládou do severní části Kypru tedy představuje 13,5 % obchodu v opačném směru (17,9 % v předchozím vykazovaném období). Podle odhadů však v roce 2009 kyperští Turci zakoupili ve velkoobchodech a maloobchodech v oblasti kontrolované vládou zboží v hodnotě 43 milionů EUR, které odvezli do severní části Kypru v osobních zavazadlech. Stejnou částku utratili kyperští Řekové ve velkoobchodech a maloobchodech v severní části Kypru[18].

Turecké společenství na Kypru nadále uplatňuje obchodní režim, který v zásadě odráží omezení uvedená v nařízení o demarkační linii. Tento režim ale není vždy důsledně uplatňován, což ztěžuje nastolení udržitelných obchodních vztahů. Turecká strana Kypru otevřeně uvádí jako hlavní důvod ochranu místních podniků. V několika případech nesměli obchodníci z řad kyperských Řeků převézt přes demarkační linii své produkty do severní části Kypru. Komise obdržela jejich stížnosti na takové zacházení prostřednictvím kyperské obchodní a průmyslové komory.

---

15 Nařízení Komise (ES) č. 1480/2004 ze dne 10. srpna 2004, Úř. věst. L 272, 20.8.2004, s. 3.

16 Viz přílohy I, II a III této zprávy.

17 Což je 0,09 % celkového dovozu do Kyperské republiky (5,654 milionu EUR v roce 2009, zdroj: Kyperský statistický úřad).

18 Zdroj: *Economic Interdependence Project – Peace Economics Consortium*, Nikósie.

## 2.2. Druhy zboží

Od května 2009 do dubna 2010 byly hlavními obchodovanými výrobky z kamene, mramor a cihly, dále následovala zelenina, čerstvé ryby a stavební materiály[19]. Obchod s čerstvými rybami, který se začal rozvíjet až v předchozím vykazovaném období, vzrostl z 307 000 EUR na 760 000 EUR, tedy téměř o 150 %.

Obchod v rámci ostrova tvořil 97 % objemu obchodu přes linii. Od prosince 2009 byl prodáván kovový šrot (měď, hliník, ocel) v hodnotě 41 206 EUR do Spojeného království a ocelový šrot v hodnotě 86 470 EUR do Indie. Bylo nezbytné, aby tyto obchodní transakce probíhaly prostřednictvím společnosti registrované v oblasti kontrolované vládou, která mohla provádět transakce v rámci EU a splňovala formality pro vývoz do třetích zemí. Kyperskoturecká Obchodní komora oznámila, že u transakcí v rámci EU bylo nutné dvakrát provést platby DPH – v oblasti kontrolované vládou i v členském státě konečného určení zboží. Komise v současné době tuto záležitost analyzuje.

## 2.3. Nesrovnalosti

Během vykazovaného období nahlásily úřady Kyperské republiky 24 případů nesrovnalostí v celkové obchodní hodnotě 34 110 EUR, jež představuje méně než 1 % z celkové hodnoty obchodu přes demarkační linii. Předmětnému zboží nebylo umožněno překročit linii. Ve třech případech byly zabaveny a zničeny čerstvé ryby, protože zásilky nesplňovaly normy bezpečnosti potravin a byly nevhodné k lidské spotřebě. V jednom z těchto případů vozidlo a bedny nevyhovovaly nařízením EU o přepravních materiálech (celková související obchodní hodnota 2 016 EUR). Obecným pravidlem je, že podle postupů platných v EU se zásilky produktů živočišného původu jako ryby, které nesplňují tyto právní předpisy, vracejí veterinárním útvarům do země původu. Vzhledem k tomu, že v severní části Kypru takový orgán neexistuje, byly ryby na kontrolním stanovišti zabaveny a zničeny. Je třeba uvážit, zda by takové zásilky, které se mohou v budoucnu příležitostně objevit, nemohly být navráceny kyperskoturecké Obchodní komoře.

V šesti případech nezískal přepravce před přepravou šrotu od příslušného orgánu Kyperské republiky pro životní prostředí povolení o hospodaření s odpady. Šest zásilek kamene a skla nemělo potřebné průvodní doklady a v osmi případech nebyl stavební materiál označen v souladu s požadavky na označení CE.

V uvedených případech stavebního materiálu kyperskoturecká Obchodní komora uvedla, že s některými částmi zásilkami se nezacházelo stejným způsobem. Konkrétně upozornila, že část některých zásilek stavebního materiálu nemohla překročit linii z důvodu chybějících označení CE, ale jiné zboží ze stejné zásilky toto povolení získalo.

## 2.4. Přetrvávající překážky a problémy v souvislosti s pohybem zboží

Překážky bránící obchodu přes demarkační linii stále přetrvávají. Úřady Kyperské republiky považují za vyřešenou otázku řidičských průkazů řidičů z povolání a osvědčení o technické způsobilosti, která byla zmíněna v předcházejících zprávách. Tyto úřady vyžadují, aby pro nákladní vozidla byly získány řidičské průkazy a osvědčení o technické způsobilosti v oblasti kontrolované vládou (bezplatně). Kyperskoturecká Obchodní komora však nepovažuje tento požadavek za oprávněný a poukazuje na skutečnost, že z 3 000 řidičů nákladních automobilů,

[19] Viz přílohy IV a V této zprávy.

kteří jsou příslušníky tureckého společenství na Kypru, pouze 48 z nich v letech 2009 a 2010 zažádalo o složení zkoušky za účelem získání řidičského oprávnění (zkoušku složilo 39 řidičů). Nebyla podána žádná žádost o vydání osvědčení o technické způsobilosti. V důsledku toho se užitková vozidla kyperských Turků, zejména nákladní automobily a autobusy o váze vyšší než 7,5 tuny, stále nemohou volně pohybovat po celém ostrově. Úřady Kyperské republiky neuznávají stejné doklady jako u osobních vozidel. Kyperskoturecké přepravní společnosti tak jsou hospodářsky znevýhodněny, protože pro transporty těžší než 7,5 tun musí většinou používat nákladní vozidla registrovaná v oblasti kontrolované vládou, jež se mohou (s kyperskotureckým pojištěním vozidla) volně pohybovat i v severní části. Vyrovnanějšímu hospodářskému rozvoji odvětví dopravy v severní části Kypru by napomohlo usnadnění přístupu kyperskotureckých nákladních vozidel a autobusů do oblastí kontrolovaných vládou.

Pokud jde o ostatní obchod, nedošlo k žádnému pokroku. Stejně jako v předchozích letech obchodníci z řad kyperských Turků oznamovali, že ve vládou kontrolované oblasti mají stále obtíže při zásobování supermarketů a propagaci svých výrobků a služeb v tisku. Tyto obtíže odrážejí široce rozšířenou nechuť kyperských Řeků kupovat výrobky s označením kyperskotureckého původu, jež jako takové představují psychologickou překážku obchodu[20]. Pašování zboží přes demarkační linii sice pokleslo, ale stále je všeobecně rozšířené vzhledem k zeměpisnému charakteru této linie, který umožňuje nezákonnou činnost po celé její délce. V oblastech poblíž linie probíhají kontrolní operace, jejichž cílem je potlačovat určité, zejména sezónní problémy jako pašování zvěřiny či divokého ptactva nebo zábavní pyrotechniky do oblasti kontrolované vládou (také přes ESBA). Mezi zabavené zboží dále patřily cigarety, alkohol, čerstvé ryby a hlemýždi v komerčním množství a padělané textilie. Podle orgánů Kyperské republiky se však kvůli menším cenovým rozdílům objem pašovaného zboží snížil. CYPOL a hlídky ESBA podél linie plní dvě funkce: bojují proti pašování a zároveň provádějí kontroly s cílem potlačovat nedovolené přistěhovalectví. V roce 2008 řešily obvodní soudy 12 trestných činů pašování, v roce 2009 to bylo 11 trestných činů a do března 2010 dosáhl jejich počet 7. Většina zboží byla odhalena na povolených hraničních přechodech Pyla, v SBA a nárazníkové zóně poblíž vesnic Zodia a Potamia.

Pokud jde o tradiční zásobování kyperskotureckého obyvatelstva vesnice Pyla, jež se nachází v nárazníkové zóně (čl. 4 odst. 10 nařízení o demarkační linii), správa SBA sleduje a zaznamenává množství stavebního materiálu, ryb, cigaret a dalšího zboží. Kyperskoturecká vesnice Pergamos, ležící v jejím sousedství, je rozdělena demarkační linií a obyvatelé této vesnice žijící na straně SBA vyžadují pro pohyb zboží přes linii stejné zacházení jakého požívá vesnice Pyla. Podle nařízení o demarkační linii, které uvádí pouze vesnici Pyla, to ale není možné.

## 2.5. Usnadnění obchodu

Komise se dále snaží najít způsoby, jak podpořit obchod přes demarkační linii. Pokud by výsledky návštěvy nezávislých odborníků, kteří zkontrolují, zda mléčné výrobky splňují požadavky EU, byly příznivé, mohla by Komise přijmout rozhodnutí o zrušení zákazu obsaženého v nařízení o demarkační linii a povolit obchod s dalšími novými zemědělskými výrobky, přičemž důraz by byl kladen na mléčné výrobky (mléko, sýry, jogurt, syrovátka). Kyperskoturecká Obchodní komora dále projevila zájem o další výrobky jako ryby z rybích farem a hlemýždě.

[20] Viz Hatay, Mullen, Kalimeri, „*Intra-island trade in Cyprus – Obstacles, oppositions and psychological barriers*“, Prio Cyprus Centre 2008.

Komise rovněž zkoumá možnost pozměnit prováděcí pravidla[21] nařízení o demarkační linii tak, že by zrušila povinnost, že brambory musí být pěstovány přímo ze schválených sadbových brambor. Tímto způsobem by při obchodu s bramborami z druhé sklizně vypěstovanými pod dozorem nezávislých rostlinolékařských znalců jmenovaných Komisí mohly být poskytnuty nezbytné záruky, pokud jde o totožnost a zdravotní stav této druhé sklizně.

Jak bylo uvedeno výše v bodě 2.3, některé zásilky stavebního materiálu nemohly překročit linii z důvodu chybějících označení CE. Mnoho kyperskotureckých obchodníků nebylo obeznámeno s novým postupem uplatňovaným od prosince 2009 Kyperskou republikou, jak získat pro své produkty označení CE. Pro zástupce kyperskoturecké Obchodní komory uspořádala Komise studijní cestu do Bruselu, aby mohli získat více informací o požadavcích na označování CE, a seminář TAIEX[22] v Nikósii, jehož účelem bylo poskytnout kyperskotureckým obchodníkům podrobné informace o označení CE. Pokud jde o jazykové požadavky na průvodní doklady, kyperský orgán dozoru nad trhem souhlasil, že bude přijímat doklady v angličtině nebo anglické překlady tureckých dokumentů.

Pod záštitou projektu EDGE, financovaného agenturou pro mezinárodní rozvoj (USAID), se plánují různé činnosti zaměřené na usnadnění obchodu přes demarkační linii. Bude mezi ně patřit otevření arbitrážního střediska pro obě společenství, uspořádání akcí na podporu podnikání a provedení podrobných analýz ke zjištění dalšího obchodního potenciálu.

## 3. ZÁVĚRY

Kontrola demarkační linie na povolených přechodech je uspokojivá. Během vykazovaného období poklesl počet zadržených ilegálních přistěhovalců oproti předchozímu roku o více než 50 %, ale počet státních příslušníků třetích zemí, kteří nedovoleně překračují linii, stále vzbuzuje obavy. Komise se domnívá, že další posilování ostrahy demarkační linie, kterou mezi jednotlivými přechody provádí Kyperská republika a správa SBA, bude důležitým příspěvkem k řešení problému nelegální migrace. Kyperská republika se i nadále zdráhá přijmout jakákoli opatření, jež by mohla vést k tomu, že by demarkační linie získala podobu vnější hranice.

Nepovolené přechody ve výsostné oblasti vzbuzují nadále obavy. Je třeba, aby výsostná oblast tuto otázku urychleně řešila.

Během stávajícího vykazovaného období se hodnota obchodu přes linii snížila poprvé od vstupu nařízení o demarkační linii v platnost v roce 2004 (o 17 % na 5 232 328 EUR oproti 6 111 030 EUR v předcházejícím vykazovaném období). Hlavním důvodem tohoto snížení je pokles obchodu s bramborami. S vyloučením obchodu s bramborami (jehož hodnota dosahuje asi 700 000 EUR) byl obchod přes demarkační linii stabilní. Nejvíce se obchodovalo s výrobky z kamene, zeleninou, čerstvými rybami a stavebními materiály. Celkový rozsah obchodování přes demarkační linii zůstává omezený, v neposlední řadě kvůli omezené působnosti daného nařízení.

Obchodování stále brání některé překážky. Užitková vozidla kyperských Turků, zejména nákladní automobily o váze vyšší než 7,5 tuny a autobusy, se po ostrově nemohou volně

---

[21] Ustanovení čl. 3 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 1480/2004 ze dne 10. srpna 2004.

[22] Nástroj EU pro technickou pomoc a výměnu informací.

pohybovat. Žádného pokroku nebylo dosaženo ani u ostatních necelních překážek bránících obchodu.

Zdá se rovněž, že pašování zboží přes demarkační linii se omezilo, přesto však zůstává značně rozšířeno.

Celkovým závěrem je, že nařízení o demarkační linii nadále představuje přijatelný základ, který umožňuje přechod osob i zboží na území kontrolovaná vládou Kyperské republiky a zpět. Provádění tohoto nařízení bude Komise i nadále sledovat.